

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО
ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені І. І. МЕЧНИКОВА.

РІК ВИДАННЯ ХЛІІ

№ 10 (1224).

12 БЕРЕЗНЯ 1976 р.

Ціна 2 коп.

Інформаційне повідомлення

ПРО XXV З'ІЗД КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ.

5 березня в Москві, у Кремлівському Палаці з'їздів, відбулося заключне засідання XXV з'їзду Комуністичної партії Радянського Союзу.

На початку засідання голова лічильної комісії тов. Устинов Д. Ф. оголошує результати виборів центральних органів партії.

Делегати з'їзду бурхливими, тривалими оплесками зустрічають повідомлення про одностайне обрання членом Центрального Комітету КПРС товариша Л. І. Брежнєва. З'їзд тепло зустрічає повідомлення про обрання членів ЦК КПРС, кандидатів у члени ЦК, членів Центральної ревізійної комісії КПРС.

...Під час перерви в роботі з'їзду відбувся Пленум Цент-

рального Комітету КПРС.

На засіданні з'їзду, яке відновилося, головуючий товариш Л. І. Брежнєв повідомляє делегатів про підсумки першого Пленуму ЦК КПРС.

Генеральним секретарем ЦК КПРС на Пленумі одностайно обраний товариш Л. І. Брежнєв. Це повідомлення зустрічається бурхливими, тривалими оплесками, овацією всього залу. Всі встають.

Пленум обрав Політбюро ЦК КПРС, Секретаріат ЦК КПРС, затвердив голову Комітету партійного контролю при ЦК КПРС.

Центральна ревізійна комісія КПРС на своєму засіданні обрала голову комісії.

На закінчення з'їзду Генеральний секретар Централь-

ного Комітету Комуністичної партії Радянського Союзу товариш Л. І. Брежнєв виголошує промову, яка була вислухана делегатами і гостями з'їзду з величезною увагою і не раз переривалась бурхливими, тривалими оплесками. Після закінчення промови вибухає довго не стихаюча овація. Дунають здравиці і вигуки: «Хай живе Комуністична партія Радянського Союзу! Ура!», «Хай живе ленінський Центральный Комітет!», «Хай живе комунізм!», «Нашій партії — слава!».

Товариш Л. І. Брежнєв оголошує XXV з'їзд Комуністичної партії Радянського Союзу закритим.

Делегати і гості з великим піднесенням виконують партійний гімн «Інтернаціонал».

Інформаційне повідомлення

ПРО ПЛЕНУМ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ.

5 березня 1976 року відбувся Пленум Центрального Комітету КПРС, обраного XXV з'їздом Комуністичної партії Радянського Союзу.

Пленум одностайно обрав товариша Брежнєва Л. І. Генеральним секретарем ЦК КПРС.

Пленум одностайно обрав Політбюро ЦК КПРС у такому складі:

Члени Політбюро товариші

Брежнєв Л. І., Андропов Ю. В., Гречко А. А., Гришин В. В., Громико А. А., Кириленко А. П., Косигін О. М., Кулаков Ф. Д., Кунаєв Д. А., Мазуров К. Т., Пельше А. Я., Підгорний М. В., Романов Г. В., Сулов М. А., Устинов Д. Ф., Щербинський В. В.

Кандидати в члени Політбюро товариші Алієв Г. А., Демічев П. Н., Машеров П. М., Пономарьов Б. М., Рашидов Ш. Р., Соломен-

цев М. С.

Секретарями ЦК КПРС обрані товариші Брежнєв Л. І., Сулов М. А., Кириленко А. П., Кулаков Ф. Д., Устинов Д. Ф., Пономарьов Б. М., Капітонов І. В., Долгих В. І., Катусев К. Ф., Зимянін М. В., Черненко К. У.

Пленум затвердив головою Комітету партійного контролю при ЦК КПРС товариша Пельше А. Я.

ПОЗДОРОВЛЯЄМО!

Наказом ректора університету за активну роботу по комуністичному вихованню студентів оголошено подяку слідуючим кураторам студентських академічних груп:

По філологічному факультету:

Доцентам М. Т. Бевзенко, П. Т. Маркушевському та старшому викладачеві Н. М. Раковській.

По історичному факультету:

Доценту П. І. Воробей та асистенту Т. І. Базилевій.

По фізичному факультету:

Старшим викладачам Н. Г. Пушек, В. К. Маринчак та В. В. Калинин.

По механіко-математичному факультету:

Доцентам А. Я. Диваковій,

В. І. Дементєвій та асистенту В. Д. Базика.

По хімічному факультету:

Асистенту М. М. Бобровській та доценту О. С. Степановій.

По юридичному факультету:

Старшим викладачам І. Б. Колісниченко, В. В. Ніконову та викладачеві Н. А. Мірошниченко.

По біологічному факультету:

Доцентам Т. М. Бланковській та І. І. Фальковій.

По геолого-географічному факультету:

Доценту С. С. Брагіну та асистенту Т. М. Васютинській.

По факультету романо-германської філології:

Старшим викладачам С. І. Аширову, П. А. Горшковій та доценту Е. А. Нушикан.

ПАРТИЙНИЙ СЪЕЗД

Своей рабочей гордостью богаты,
Посланцы от штурвала и станка,
На съезде рукоплещут делегаты
Лицом к лицу с испытанным ЦК.

Звучал его доклад многочасовой
Как всенародной совести отчет —
Продуманный и взвешенный до слова,
Масштабный, словно солнечный восход.

С веленьем века сверена программа,
И в том ее значительность и вес,
Чтоб рельсы уложить на трассе БАМа,
Поднять Саяно-Шушенскую ГЭС,

Помножить их на щедрость урожая,
И чтобы мир к той истине привык,
Что мы проблему качества решаем
На уровне стандартов мировых.

Пройдет геолог мерзлым бездорожьем,
Войдет вода в молчанье песков,
И станет совершенно безнадежным
Потусторонний хор клеветников.

От стен Кремля до крошечных селений
Молва идет: на съезде боевом
Незримо председательствует Ленин,
С которым побеждаем и живем!

Олег ДОРОХИН.

До університету

ПРОПАГУЄМО РІШЕННЯ З'ІЗДУ ПАРТІЇ

Пропагандисти - історики успішно провели День лектора в Іванівському районі Одеської області. День лектора проходив під знаком пропаганди матеріалів і рішень XXV з'їзду КПРС. Група в складі 7 чоловік — кандидата історичних наук А. Балабаєва аспіранта В. Воеводіна, секретаря комсомольської організації факультету Ігоря Ковалю і студентів — членів лекторської групи факультету Ігоря Дроздовського, Георгія Дерменжі, Геннадія Нікітіча, Юрія Селіванова — прочитала 21 лекцію по темі «Зовнішньополітична діяльність КПРС у матеріалах XXV

з'їзду КПРС». Лектори виступали перед колгоспниками-механізаторами, трудівниками полів і ферм району, а також в школах і перед медичними працівниками району.

Виходячи з письмових і усних відгуків, всі лекції були прочитані на високому ідейно-теоретичному рівні.

Це свідчить про ту наполегливу підготовчу роботу, що була проведена напередодні виїзду. Перш за все ця робота торкалась доведення текстів лекцій та доповідей до досконалості.

А. БАЛАБАЄВ,
кандидат історичних наук.

ЦІКАВИЙ СЕМІНАР

Нещодавно відбувся черговий семінар з іноземними студентами «Актуальні проблеми марксистсько-ленінської теорії», підготовлений кафедрою історії КПРС. Він був присвячений темі «Все-світньо-історичне значення Великої Жовтневої соціалістичної революції».

З повідомленнями виступили студентка другого курсу фізичного факультету Лурдес Анейрос Умпієрре (Республіка Куба) — «Вплив Великої Жовтневої соціалістичної революції на хід світової історії», студент першого курсу хімічного факультету Вацлав Пустівський (ЧССР) — «Перемога Великої Жовтневої соціалістичної революції і революційний рух у Чехословаччині».

Перед студентами виступив тепло зустрінутий член партії з 1920 року В. А. Хабєрев, який розповів про боротьбу за зміцнення Радянської влади, про незабутні зустрічі з В. І. Леніним. Своїми спогадами про самовіддану боротьбу трудящих, молоді Одеси проти зовнішньої і внутрішньої контрреволюції у 1918 році поділився один із бійців Ленінського батальйону М. Н. Василевський.

Студентка з Чехословаччини Хелена Палажкова вручила від імені учасників семінару В. А. Хабєреву та М. Н. Василевському букети червоних гвоздик, подякувала гостей за цікаві виступи.

П. СТАЛЯР,
доцент кафедри історії КПРС.

НА СЕКЦІЇ ФІЗИЧНИХ НАУК

Секція фізичних наук цікаво провела XXXI звітну наукову сесію професорсько-викладацького складу по підсумках науково-дослідної роботи за 1975 рік, присвячену XXV з'їзду КПРС.

Велика фізична аудиторія була заповнена майже повністю: тут зібрался на свою звітну наукову конференцію викладачі фізичного факультету та співробітники інституту фізики, прийшло також багато студентів.

Доповіді були побудовані

таким чином, щоб вони висвітлювали наукову діяльність кожної кафедри фізичного факультету. Були представлені дві мети: по-перше, викладачі різних кафедр мали можливість, познайомитися з роботою своїх колег, з якими вони майже не контактували в процесі роботи, і по-друге, студенти фізичного факультету змогли одержати уявлення про ті наукові проблеми, над якими працюють вчені факультету і більш вірно обрати галузь спеціалізації.

В. ЗОТОВ,
секретар секції.

ВИДАННЯ ЗВІТНОЇ ДОПОВІДІ ЦК КПРС XXV З'ІЗДОВІ ПАРТІЇ

Видавництво політичної літератури випустило окремою брошурою доповідь «Звіт Центрального Комітету КПРС і чергові завдання партії в галузі внутрішньої і зовнішньої політики», з якою 24 лютого 1976 року в Кремлівському Палаці з'їздів виступив Генеральний секретар ЦК КПРС товариш Л. І. Брежнєв.

Брошуру видано масовим тиражем.

(ТАРС).

ВИДАННЯ ДОПОВІДІ

Видавництво політичної літератури випустило окремою брошурою доповідь «Основні напрями розвитку народного господарства СРСР на 1976 — 1980 роки», з якою 1 березня 1976 року виступив на XXV з'їзді КПРС Голова Ради Міністрів СРСР О. М. Косигін.

Брошуру видано масовим тиражем.

(ТАРС).

ЛЕНІНСЬКЕ ПЛЕМ'Я

КОМСОМОЛЬСЬКА СТОРІНКА

«ПАРТІЯ ТВЕРДО ВІРИТЬ, ЩО МОЛОДЬ, КОМСОМОЛЬЦІ ВПИШУТЬ НОВІ СЛАВНІ СТОРІНКИ В ЛІТОПИС КОМУНІСТИЧНОГО БУДІВНИЦТВА!»

(Із Доповіді Генерального секретаря ЦК КПРС товариша Л. І. Брежнєва на XXV з'їзді КПРС.)

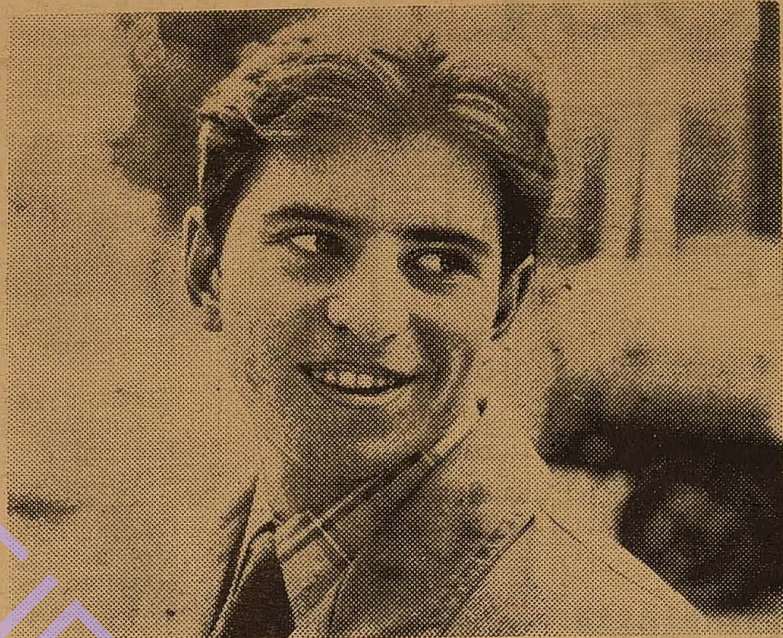
У КОМІТЕТІ ЛКСМУ УНІВЕРСИТЕТУ

Відбулося розширене засідання комітету ЛКСМУ ОДУ разом з представниками земляцтва студентів з НДР, Чехословаччини, Куби, що навчаються в нашому університеті.

По першому питанню з інформацією виступив секретар комітету ЛКСМУ Сергій Коротенко. Він розповів іноземним студентам про структуру комсомольської організації університету, про завдання, які стоять перед комітетом комсомолу, комсомольськими бюро курсів і факультетів. Потім він відповів на численні запитання.

З інформацією про стан військово-патріотичної роботи в факультетських комсомольських організаціях університету виступив член комітету комсомолу Юрій Кирилін. В обговоренні цього питання взяли участь секретарі комсомольських бюро факультетів, члени комітету комсомолу. З увагою заслухали присутні виступ голови комітету ДТСААФ університету Г. М. Ахламова.

З усіх розглянутих питань комітет комсомолу прийняв відповідні рішення.

Коли ми запитали у заступника декана фізичного факультету про те, що він може сказати про студента Валерія Іванова, то Георгій Гаврилович Чемересюк не задумуючись відповів: «Він Ленінський стипендіат, а це говорить само за себе».

І дійсно, де тільки не зустрінеш старосту IV курсу фізфаку? Він, як кажуть, завжди в гуці подій: на наукових конференціях, зборах активу курсу, і звичайно ж, в лабораторії напівпровідників факультету.

Ви запитаете, чому звичайно ж? Та тому, що вже кілька років Валерій займається тут науковими дослідженнями. Він години може просиджувати в лабораторії, проводячи цікаві досліди та розрахунки. Валерій Іванов не раз брав участь у наукових студентських конференціях, зборах активу курсу, і в інших містах республіки. Нещодавно він повернувся з Харківського університету, де виступав з цікавим повідомленням, що ґрунтується на основі власних досліджень.

О. ЛЕВІТ.
Фото автора.

ЗАОЧНА ШКОЛА КОМСОМОЛЬСЬКОГО АКТИВУ

КОМСОМОЛЬСЬКЕ ДОРУЧЕННЯ

Статут ВЛКСМ зобов'язує кожного комсомольця активно працювати в одній з комсомольських організацій, швидко і точно виконувати доручення комсомольської організації, доводити будь-яку розпочату справу до кінця.

Громадсько-політична активність реалізується в основному через громадське доручення. XVII з'їзд ВЛКСМ поставив завдання удосконалити систему комсомольських доручень, забезпечуючи постійну і безперервну участь кожного члена ВЛКСМ в громадській роботі.

Комсомольське доручення можна розглядати під різними кутами зору: як засіб вирішення питань учебного процесу, і як засіб виховання і самовиховання комсомольців і молоді, як форму організаційної роботи і як форму раціонального використання вільного часу, як засіб формування згуртованості колективу і т. ін.

Загальним, що об'єднує всі практичні справи комсомольців, виступає їх спрямованість.

Що ж, треба пам'ятати, коли мова йде про комсомольське доручення?

Доручення повинно відображати реальну життєву необхідність. Якщо комсомолець відчуває значимість дорученої справи, знає, що від нього залежить щось важливе, потрібне для всіх — це майже гарантія того, що він з відповідальністю поставиться до його виконання. А бездіяльність і безглуздість роботи породжує пасивність.

Складність доручення слід урівнювати з можливостями комсомольців. Якщо дати складне доручення недосвідченому — то він може розгубитися. Перша ж невдача може привести його до втрати почуття впевненості в своїй силі, а це вже заявка на відхід у розряд пасивних.

І навпаки — виконання нескладних, що не вимагають кмітливості, роботи думки доручень для іншого комсомольця не цікаво. Цікавість же в значній мірі визначає ставлення до справи. Активність людини підсилюється свідомістю того, що вона набуває нові якості, що виконання доручень приносить користь організації і особисто їй.

Необхідний дуже важливий етап функціонування системи доручень — контроль за ходом їх виконання. Доручення лише тоді досягає своєї мети, коли воно виконано. Доручивши людині справу, не слід опікати її, але контроль необхідний. Форми і методи контролю за виконанням доручень можуть бути найрізноманітнішими: особиста бесіда секретаря, членів комітету, бюро, групкомсорга з комсомольцями, періодична звітність членів ВЛКСМ на комсомольських зборах, на засіданнях виборних комсомольських органів, звіти в період атестацій учасників Ленінського заліку на Ленінських уроках, при підведенні підсумків Ленінського огляду-конкурсу академічних груп.

Комсомольські доручення заносяться в Книгу обліку членів ВЛКСМ і картки персонального обліку, відобра-

жаються в планах комсомольських організацій, на стендах «Комсомольське життя», в індивідуальних комплексних планах, в зошитах комсомольських доручень, в щоденниках групкомсоргів. Як правило, один з членів комсомольського комітету, бюро систематично веде облік виконання доручень. Істотний вплив на ставлення комсомольця до свого доручення, а значить, і на ефективність його виконання має впевненість в тому, що комсомольська організація, колектив покладає на нього надії, вірить в його можливості.

Велику роль у функціонуванні системи доручень відіграє їх оцінка, стимулювання, в основі яких знаходяться засоби заохочення і осудження. Звичайно, громадська робота виконується як правило, не за похвалу і тим більш не за матеріальну винагороду, а в силу дисциплінованості, відповідального ставлення до дорученої справи, розуміння її важливості. Разом з тим доручення сприймається комсомольцем з більшим бажанням, якщо він знає, що колектив, виборні органи гідно оцінять його старання, ініціативу, творчий підхід, ретельність.

У Звітній доповіді ЦК КПРС XXV з'їзду партії Л. І. Брежнєв відзначав: «Само життя ставить перед комсомолом дедалі вищі вимоги. Адже саме в комсомолі молоді люди активно прилучаються до свідомої участі в комуністичному будівництві». Однією з форм такого залучення і є система комсомольських доручень.

У ПЕРЕДЗ'ІЗДІВСЬКІ дні були підведені підсумки огляду-конкурсу на кращу академічну групу університету за право називатися групою імені XXV з'їзду КПРС. Конкурс був оголошений у жовтні 1975 р. Попередні підсумки проводилися за результатами атестацій.

За рішенням учбово-виховної комісії комітету комсомолу університету кращою групою визнана II група III курсу історичного факультету (комсорг Л. Романенко). Це одна з кращих груп по підсумках екзаменаційної сесії.

В. Федоренко та Ю. Селіванова подано на республіканський конкурс.

В. Погорелая, І. Юдіна та З. Летинська проводять шефську роботу в школах міста Одеси.

Різносторонні захоплення студентів у вільний час. Для одних — це участь в художній самодіяльності, у вокальній та танцювальній групах для інших — спорт. Вісім спортсменів-розрядників — це непоганий результат!

Друга група третього курсу історичного факультету одержала почесне право на-

ВИЗНАЧИЛИ ПЕРЕМОЖЦІВ

Із 322 студентів — 6 відмінників, 12 встигають на «4» і «5», на «добре» та «посередньо» вчать 4 студенти.

Всі студенти виконали особисті комплексні плани по Ленінському заліку «Рішення XXV з'їзду КПРС — в життя, охоплені дорученнями, причому, двадцять комсомольців — постійними.

Група живе цікавим, повнокровним життям. Членами її на підприємствах, школах, в колгоспах було прочитано 25 лекцій про міжнародне становище, внутрішню політику КПРС та Радянського уряду, про розвиток історичної науки в СРСР, про історію нашого університету.

21 комсомолец — активні учасники НДРС. 7 студентів виступили з своїми доповідями на гуртках, а праці

зиватися групою імені XXV з'їзду КПРС. І це не випадковість. Велика заслуга в цьому комсорга групи Л. Романенко.

Регулярні засідання комсомольського бюро та збори комсомольців, на яких обговорювалися підсумки атестацій, питання трудової дисципліни, висвітлення учбового процесу в курсовій газеті «Горизонт» (вона вважається кращою на факультеті) дали свої відчутні результати.

Друге місце в огляді-конкурсі академічних груп посіла III група II курсу юридичного факультету. На третьому — VIII група IV курсу біологічного факультету.

В. НЯНЬЧУК,
завідуюча відділом комсомольського життя «ЗНК».

ЗА ВИСОКУ ЯКІСТЬ ЗНАНЬ

5 БЕРЕЗНЯ в Кремлі закінчив свою роботу XXV з'їзд Комуністичної партії Радянського Союзу. Він став історичною віхою на шляху нашої країни до комунізму, втілення в життя Програми миру. До цієї яскравої демонстрації непорушної єдності партії і народу була прикута увага громадськості всіх країн світу. В Звітній доповіді товариша Л. І. Брежнєва були підведені підсумки розвитку нашої країни в 9-й п'ятирічці і накреслені завдання на нову п'ятирічку.

Комсомольці III курсу юридичного факультету також зробили свій посильний внесок у виконання грандіозних планів партії. Дев'ять п'ятирічка була для нас справжньою школою комуністичного виховання, заклала основу знань нашої майбутньої професії юриста. В грудні на курсі відбулися комсомольські збори, що пройшли під девізом: «XXV з'їзду КПРС — відмінні успіхи в навчанні і праці». Були прийняті соціалістичні зобов'язання по гідній зустрічі XXV з'їзду нашої партії. Сьогодні можна підвести деякі підсумки їх виконання.

Виходячи з результатів сесії, перше місце зайняла комсомольська організація III академічної групи, де групкомсорг Люба Конопліна. Більшість комсомольців цієї групи мають відмінні і добрі показники в навчанні, беруть активну участь в громадсько-полі-

тичному житті курсу, кожен комсомолец має особисте комсомольське доручення. Не можна не відзначити комсомольців Л. Конопліну, Л. Васіну, В. Іллящук, О. Дубіну, які з честю несуть це славне звання.

Рівень роботи групкомсоргів інших груп залишає бажати кращого. Ми це знаємо і прагнемо усунути недоліки. Про це слід потурбуватися і комсомольському бюро нашого факультету. На жаль, у нас з комсомольським активом заняття не проводяться.

Поряд з успіхами необхідно відзначити і недоліки, які значною мірою впливали на загальні результати екзаменаційної сесії. А їх можна було б уникнути, якби такі комсомольці, як Н. Баранова, А. Ставничук, В. Латай та Б. Бардишев з більшою відповідальністю віднеслись до навчання, проявили більше піклування про авторитет колективу, в якому вони вчать.

XXV з'їзд КПРС затвердив Основні напрями розвитку народного господарства СРСР на 1976—1980 роки. Нова п'ятирічка — це п'ятирічка якості. Тому нам, студентам, слід потурбуватися не тільки про оцінки в наших залікових книжках, а й про якість тих знань, які доведеться застосовувати в практичній діяльності.

І. КИЧКА,
комсорг III курсу юридичного факультету.

Працюємо над дипломними роботами

Важливим етапом роботи студентів-випускників історичного факультету є написання дипломних робіт. Від того, наскільки серйозно відносяться студенти нашого курсу до написання своїх дипломних робіт, звичайно, залежить і їх якість. І хочеться з великим задоволенням відзначити, що процес написання дипломних робіт іде хорошими темпами.

Перш за все привертає увагу тематика дипломних робіт, розроблена і затверджена на кафедрах. Над темою, присвяченою військовій реформі Петра I, працює В. Беліков. «Революційне народництво 70-х років в Одесі» — тема дипломного проекту В. Сандул, а Юрія Юшина привабила тема «Громадсько-політичний рух 80-х — початку 90-х років XIX століття і перші марксистські гуртки на Півдні України». Ці студенти пишуть свої дипломні роботи на кафедрі історії СРСР.

Цікава тематика підібрана для дипломних робіт і на кафедрі нової і новітньої історії. Тут дипломні роботи будуть захищати 13 студентів нашого курсу.

Цілий ряд студентів захопився темами історії сучасних міжнародних відносин.

В. Сорока працює над темою «Політика США у відношенні соціалістичних країн Східної Європи (1950—1973 рр.)». Робота буде присвячена викриттю підривної діяльності імперіалістів США у відношенні соціалістичних країн. З проблем зовнішньої політики також пише свою роботу К. Григор'єв. Його робота освітлює еволюцію зовнішньополітичних доктрин імперіалізму після II світової війни. М. Гуменного зацікавила палестинська проблема.

Та не тільки сучасні проблеми цікавлять студентів нашого курсу. І. Хлистова з захопленням пише дипломну роботу, присвячену англійському Просвіщенню та його впливові на громадсько-політичний рух в США XVIII століття. О. Шеневську зацікавила історія революційної діяльності Д. Благовєра.

Десять студентів готуються до захисту на кафедрі історії УРСР. Тут також для написання дипломних робіт розроблена обширна тематика. В. Панасюк взяв тему «Патріотичний рух трудящих УРСР за всебічну допомогу фронту в період Великої Вітчизняної війни», Л. Щербак працює над проблемою нового типу міжнародних відносин, відкритих Ве-

ликим Жовтнем, розвитку соціалістичного змагання на Україні у завершальному році 9-ї п'ятирічки, присвячена дипломна робота Л. Дегтяренка.

На кафедрі історії стародавнього світу і археології буде захищати свою дипломну роботу Ю. Розуменко. Її тема — «Виникнення і розвиток відтворюваного господарства в Північному Причорномор'ї». Історії племен Північного Причорномор'я в X—VIII ст. до н. е. присвячена дипломна робота В. Плехотнюка.

Як завжди з великим інтересом працюють над своїми дипломними роботами студенти, які будуть захищати їх на кафедрах історії КНРС і наукового комунізму. Тут великий інтерес становлять дипломні роботи В. Плавича, І. Доманського, Т. Донченко та ін.

Студенти нашого курсу гідно зустріли XXV з'їзд КНРС. Зимові екзаменаційна сесія складена тільки на відмінно і добре. Хотілося б, щоб такі оцінки були одержані нашими студентами і на захисті своїх дипломних робіт. Сподіватись на такі підсумки у нас є всі підстави.

Ю. БЕЛОЄНКО,
студент V курсу істфаку.

Навчання — наш головний обов'язок

Підвищення матеріального і культурного рівня життя радянських людей є головною метою економічної політики нашої партії. Досягнення цієї мети неможливе без динамічного і пропорціонального розвитку громадського виробництва, прискорення науково-технічного прогресу.

Велика роль у вирішенні цих завдань належить нам, студентам, майбутнім спеціалістам. Звичайно, що навчання — основний обов'язок, який ми прагнемо виконати якомога успішніше. В нашій комсомольській групі 11 чоловіків. Всі одинадцять склали сесію без двійок. В групі — 2 відмінники. Як і в усіх групах, у нас є свій передо-

вик. Знайомлю — Давид Ланбурд. Активний учасник будівельних робіт, добре вчиться, допомагає товаришам.

Діяльну допомогу подає відстаючим студентам УВК — учбово-виховна комісія. Багато наших комсомольців — члени УВК. Наприклад, Таня Москвіна — відмінниця, допомагає розібратися «слабким» комсомольцям, передає свій невеликий досвід іншим. Вся наша група допомагає монгольським товаришам оволодівати іспанською і російською мовами.

Зоя Малюкова відповідає за організаційний сектор, допомагає комсомолу, крім того, ходить в підшефну школу,

займатись з невстигаючими учнями. Вже сьогодні вона набуває досвіду в педагогічній практиці. Всі комсомольці беруть участь в організації вечорів радянсько-кубинської дружби.

Хотілося б звернути увагу на зайнятість одних і тих же комсомольців різними дорученнями, хоча є й такі, що не беруть участі в громадській роботі. Слід відзначити, що комсомольські доручення не заважають навчанню, а навпаки, допомагають. Саме відмінники навчання — активісти в громадській роботі.

А. РУСАКОВ,
групкомсорг II курсу
факультету РГФ
(іспанське відділення).

ПО РІДНІЙ КРАЇНІ

Позаду залишилась важка сесія, а попереду за сотні кілометрів нас чекала золота-верха Москва.

Москва — у кого при цьому слові не з'являється в серці ніжність, любов до цього міста-столиці нашої Батьківщини. І згадуються слова поета:

«Москва наша люба,
Москва наша славна
Красою ти люба
Ділами преславна».

Ми, студенти Одеського державного університету, їхали на екскурсію до Москви, і приємно було усвідомлювати, що ми скоро побачимо це місто-герой, з яким пов'язано так багато сторінок в історії нашої держави. Від цього, мабуть, на душі у кожного було радісно. І кожному швидше хоті-

конструкції міста. В десятій п'ятирічці Москва ростиме вже не вшир, а у височінь і стане ще прекраснішою.

Та особливо нам сподобався стародавній Кремль з його прекрасними архітектурними спорудами. Ми з гордістю дивилися на величну споруду Палацу з'їздів.

Та ось перед нами розкинулася знаменита Красна площа, на яку в свято виходять десятки тисяч москвичів, де демонструє свою могутність Радянська Армія — надійний щит нашої Батьківщини і країн соціалістичної співдружності. Та особливо схвилював нас Мавзолей В. І. Леніна — творця нашої партії і держави.

Тисячі, десятки тисяч людей ідуть сюди щодня, щоб

ЗДРАСТУЙ, МОСКВА!

лося ступити в Московську землю. І здавалося, що поїзд йде надто повільно. Та час йшов, і з кожною хвилиною ми наближалися до столиці. Незабаром ми побачили її в усій красі.

Тут в Москві ми побачили і узнали багато цікавого про місто-герой, про нашу Батьківщину. Ми відвідали багато музеїв: В. І. Леніна, О. С. Пушкіна, історичний, Центральний музей Радянської Армії та інші. Побували на Ленінських горах і побачили університет імені М. В. Ломоносова. Піднялися на висоту 347 метрів Останкінської башні і насолоджувались панорамою Москви. Перед нами розкинулася вся Москва — прекрасна і велична. Екскурсивод познайомив нас з перспективним планом ре-

побачити вождя світового пролетаріату. З завмиранням серця ми входимо до Мавзолею... Це запам'яється нам на все життя, не забувається таке ніколи.

З гордістю за свою Батьківщину, за її досягнення ми оглянули ВДНГ СРСР. Ми побачили, яких величезних успіхів досягла наша країна в науці, культурі, техніці, а саме в галузі освоєння космічного простору.

І було сумно залишати це прекрасне місто, яке жило і трудилось напередодні грандіозної події в житті нашої країни, нашого народу — відкриття XXV з'їзду КНРС.

Ю. ТИТОВ,
студент II курсу
юрфаку.

ЗУСТРІЧІ З ЦІКАВИМ

(Продовження.
Початок див. в «ЗНК» № 8)

Архітектурний ансамбль споруд, що склався на протязі віків навколо Софійського собору, є пам'яткою архітектури стародавньої Русі. Головним об'єктом комплексу будівель заповідника є Софійський собор — найстаріша архітектурна споруда стародавньої Русі, що збереглась до нашого часу. Вона була закладена в 1037 році при Ярославі Мудрому в пам'ять про перемогу давньоруських воїнів над печенігами, що напали на Київ в 1036 році.

Коли входив у собор, одразу відчуваєш велич цієї споруди. Стіни покрито високохудожньою мозаїкою та фресками.

Після двогодинної екскурсії практиканти дізналися, що порівняно з стародавніми мозаїками, які знаходяться в храмах, побудованих у Візантії, Римі та Равенні, мозаїка Софійського собору краще збереглась в первісному вигляді до наших днів і становить собою пам'ятку великої художньої цінності.

Було б неправильно розглядати Софійський собор тільки як архітектурну споруду. Вона є також одним з культурних центрів Київської Русі. Тут складалися найранніші російські літописи. При соборі було основано першу на Русі бібліотеку, в якій збиралась література не тільки духовного, а й світського змісту.

В 1934 році Софійський собор було оголошено архітектурно-історичним заповід-

ником — музеєм, відкритим для відвідувачів.

В радянський період стіни собору були в основному очищені дослідниками-реставраторами від масляного живопису послідовних часів, і сьогодні можна бачити первісний фресковий живопис XI—XII століть. Вирізністю і багатством художнього замислу відрізняється кожен з розписів собору. В соборі збереглося багато прекрасних

зразків стародавнього ремесла. Відрізняється майстерністю виконання дерев'яний, позолочений різьбою іконостас, зроблений і встановлений в соборі в 1747—1754 роках.

Студенти-філологи мали можливість познайомитись з експозицією, що характеризує архітектуру стародавнього Києва, Чернігова та інших старовинних міст Київської Русі. Широко подані також

знахідки, виявлені на території заповідника при археологічних розкопках.

На знімках: 1) екскурсивод знайомить практикантів з архітектурними особливостями собору.

2) Один з внутрішніх видів.

Репортаж О. ЛЕВІТА.

(Далі буде)

3. На північному сході країни

(Продовження.
Поч. у №№ 7, 9).

(ЛИСТИ З АФРИКИ)

Шановний друже! В минулому році, напередодні 30-річчя Перемоги в другому за розмірами місті країни Сегу проводилися Дні радянської культури. Ось вранці наша агіткультбригада виїхала в далеку (приблизно 250 км) дорогу. Залишаємо позаду найвищу споруду Бамако-готель «Дружба», переїжджаємо по довжелезному мосту на правий берег Нігера і ось вже наш автобус мчить вузькою розбитою дорогою на північний схід. Навкрути — неоглядні простори африканської савани. Хоча ще не наступив сезон дощів, та в багатьох місцях селяни у конічних соломяних брилях готують землю (кольору іржі) до посіву. Проїжджаємо невеличкі села з обов'язковим базарчиком, де, здається, всі щось продають, але нічого не купує. Подекуди зустрічаємо череди корів, яких випасають кочівники-фульбе. Раніше Малі була найбагатшою тваринницькою країною Західної Африки, та після недавньої багаторічної засухи поголів'я скоту різко скоротилося.

Чим далі на лівніч, тим рослинність стає все біднішою і лише красені-баобаби урізноманітнюють понурий пейзаж. Зліва, невидимий з дороги, нас супроводжує величній і спокійний Нігер.

Прийжджаємо до Сегу. До вечора ще далеко, і ми з цікавістю розглядаємо місто, яке колись було столицею королівства бамбара, найчисленнішої народності, що населяє Малі. Місто чисте, затишне. Недалеко від Сегу, в місті Маркала, у місцевому ліцеї викладають радянські вчителі. Заходимо в гості, а потім всі разом йдемо дивитись греблю. Значення греблі тут величезне. За її допомогою води річки спрямовані на поля, що змагаються від спеки. Неподалеку знаходиться державне сільськогосподарське підприємство «Оффіс дю Ніжер». На його рисових плантаціях працює ба-

гато радянської техніки. Велику повагу у малійців завойовував радянський інженер-електрик А. Сосєдов. Він проявив мужність і хоробрість, вивозячи з греблі палаючий бензовоз, що загрожував вицент зруйнувати цю важливу господарську споруду.

Ввечері в найбільшому залі Сегу після моєї лекції про історичне значення перемоги радянського народу у Великій Вітчизняній війні, наші самодіяльні артисти дали великий концерт. В залі був присутній малійський поет Гауссу Давара. Він сердечно подякував нашій агіткультбригаді і сам з величезним підйомом прочитав на російській мові свій вірш «Африка має форму серця». Потім демонструвалися радянські документальні фільми. Вечір, судячи з відгуків місцевого населення, пройшов успішно. Військовий губернатор пізніше запитував, чи не брав участі в боях сам лектор, який жваво розповідав про війну. Йому пояснили, що добре знає минуле — професія історика.

Якщо проїхати від Сегу далі на схід ще дві сотні кілометрів, то потрапимо у найцікавішу історико-географічну область — Країну догонів. Ти, мабуть, пам'ятаєш, що маски догонів і опис їх звичайв фігурують в усіх книгах з етнографії, які ми штудіювали на I курсі. Дійсно, догони не тільки дуже цікаві для історика та етнографа, але вони, мабуть, вивчені краще, ніж якась інша народність в Африці. Про них написано десятки капітальних монографій і сотні статей. Зараз їх вивчають голандська археологічна експедиція і японські лінгвісти. А раніше тут десятки років працював голова французької етнографічної школи Марсель Гріоль та його учні.

Країну догонів справедливо називають «музеєм без

стін». Маски догонів (їх налічують до 60 типів), їх дерев'яні статуєтки, інші вироби з дерева і каменю колись надихали таких художників, як Пікассо та Модільяні, і сьогодні прикрашають кращі колекції світу. Не пам'ятаю, чи є щось на зразок цього в Одеському музеї Західного і Східного мистецтва.

У догонів надзвичайно складна міфологія про створення світу, що іноді дає підставу деяким журналістам, які люблять сенсації, пригрозити вчений світ фантастичними висновками. Зовсім недавно в Парижі, вийшла книга Е. Гер'є про космогонію догонів, де автор пише, що вони хоча й не мають писемності, пізнали атомну теорію побудови світу, знають форму і нескінченність всесвіту, відкрили супутники Юпітера, кільця Сатурна та ін. Серед моїх студентів є догони, і вони весело посміялися над багатою уявою вченого вояжера.

Насправді, зовсім не применшуючи багатого духовного життя цієї народності (їх до 300 тисяч чоловік), слід відзначити, що їх матеріальний і культурний рівень залишається низьким. У мене декілька років тому був студент — догон, який написав дипломну роботу про минуле і сучасне свого рідного села. Це був цікавий і правдивий, без непотрібної ідеалізації, опис тяжкого життя землеробів, у вічній боротьбі проти жорстокої природи і нападів завойовників. Щоб відстояти своє існування, догони створили неприступні житла у скелях Бандіагари, де на схилах гір часто на ґрунті, принесеному з долини, вирощують просо, сорго, рис, та цибулю, яка славиться своїм смаком в усій Західній Африці. Нове життя все ще повільно проникає в догонські селища. Разом з тим треба відзначити, що догони дали Малі багатьох талановитих діячів культури, лікарів,

вчителів, серед яких відомий письменник Я. Уологем та художник Л. Доло.

Загальна картина країни, в якій ми живемо і працюємо, буде неповною, якщо не сказати декілька слів про розвиток радянсько-малійських відносин. Наша країна завжди подавала Малі всебічну економічну і науково-технічну допомогу. Підсумки цього співробітництва ми підводили зовсім недавно, в жовтні минулого року, коли відзначали 15-річчя встановлення дипломатичних відносин між СРСР та республікою Малі. Ці підсумки справляють враження: з багатьох найважливіших проблем міжнародної політики позиції двох країн дуже близькі, або співпадають. Малійські керівники схвалюють документи хельсінської Народи по безпеці і співробітництву в Європі, позицію СРСР та інших соціалістичних країн в ангольському питанні. Радянсько-малійські зв'язки успішно розвивались і продовжують поглиблюватися в політичній, економічній, культурній та інших галузях.

Я вже мимохідь говорив

про деякі об'єкти радянсько-малійського співробітництва. Назву ще побудований з допомогою Радянського Союзу цементний завод в Діаму, який малійці справедливо називають «первістком важкої індустрії». Тут працює більше 20 радянських спеціалістів, які допомагають в його експлуатації і навчання малійських кадрів.

Величезне значення для Малі має радянська допомога в галузі охорони здоров'я. Радянські лікарі працюють в 5 найголовніших містах країни і користуються великою любов'ю і повагою населення. Їх допомога тут конче потрібна. СРСР безкоштовно поставляє Малі медичне обладнання, інструменти та медикаменти. Пригадую заголовок однієї статті у поширеному журналі «Жен Африк»: «5 мільйонів населення, 108 лікарів». І це в країні, де лютує проказа, малярія, шистоматоз, онкоцеркоз, туберкульоз, бувають епідемії менінгіту та холери.

Про радянсько-малійське співробітництво в галузі освіти і культури мова піде в наступному листі.

Д. УРСУ.
10 лютого 1976 р.
м. Бамако.

Спартакіада гуртожитків

За ініціативою кафедри фізвиховання в університеті проводиться спартакіада гуртожитків. На протязі трьох місяців студенти перевіряють себе з 7 видів спорту: волейбол — з 23 лютого по 3 березня; шахи — з 25 лютого по 15 березня (зустрічі в середу і суботу на біологічному факультеті, аудиторії 82—83); баскетбол — з 11 по 20 березня; футбол — з 9 березня (стадіон ОДУ); шашки — з 15 по 25 березня. (Ленінський шахово-шашковий клуб); настільний теніс — 15, 17, 18 березня (ДСТ «Авангард»); легка атлетика — з 4 квітня.

Вже закінчилися ігри у волейболістів. В останньому поєдинку, що вирішував долю першого місця, зустрілися команди гуртожитків № 1 і № 2. Перемога дісталася спортсменам гуртожитку № 1, які й зайняли I місце в цьому виді спорту.

ПАЛАТКИ НА СНІГУ

Взимку туристи університету підбували у різних районах нашої країни. Сім груп виходили в цьому році на маршрути. Багато побачили і зрозуміли в походах студенти. Словами неможливо описати красу засніженого лісу і скрип морозного снігу на лижні. Та, найголовніше, що виразно відчутно в складному поході, це велика сила людської дружби.

Позаду хуртовина і сорокаградусні морози Хібіни і Уралу, багатокілометрові тайгові переходи в лісах Карелії, круті схили Карпат... Погода поставила перед учасниками суворі вимоги. Перш за все: це великі морози заполяр'я і сильні снігопади в середній полосі. В такі морози значно

Змагання у шахістів підходять до кінця. Залишилося зіграти 2 тури, попереду — команда гуртожитку № 5.

Перші старті показали, що для успішного виступу в спартакіаді студентам гуртожитків необхідно завчасно готуватись до наступних змагань, своєчасно комплектувати склади, подавати заявки. Результати при знаходяться в прямій залежності від організованості.

Важливо освітлювати хід спартакіади в стіній пресі: «Блискавках», спортивних бюлетенях, як в гуртожитках, так і на факультетах. Це обов'язки студрад гуртожитків. Необхідно всім студентам взяти найактивнішу участь у змаганнях, бо успішний виступ — справа честі кожного мешканця гуртожитку.

В. ДРЬОМІН,
кореспондент «ЗНН».

СЛОВО ПРО СЛОВО

ГРОМАДА. СУСПІЛЬСТВО. КОЛЕКТИВ

У словниковому запасі сучасної російської та української літературної мови є чимало назв сукупності людей. Одні з цих назв — дуже давні, як наприклад, **община**, **громада**, а інші, як наприклад, **суспільство**, **колектив**, з'явилися і почали вживатись у наших літературних мовах порівняно недавно. Історія цих назв далі й буде в полі нашої уваги.

Слово **община** було вже відоме в докласовому суспільстві, в праслов'янській мові, в значенні «форма виробничого і громадського об'єднання людей, що характеризується спільною власністю на засоби виробництва і повним самоуправлянням». Як пережиток, **община** існувала і в класовому суспільстві, в епоху феодалізму та капіталізму. Так, у дореволюційній пореформеній Росії **община** існувала як адміністративне об'єднання селян з примусовим землеволодінням і круговою порукою.

Слово **община** утворилося шляхом суфіксації від основи праслов'янського слова **общий**, вживаного в значенні «належний усім». Пізніше, десь у IX—X ст., у староболгарській мові від основи слова **общий** шляхом суфіксації утворилося слово **общество** в значенні «спільність, сукупність людей». У такому значенні слово **общество** із

староболгарської мови в ХІ ст. було запозичене в давньоруську мову, з якої його згодом і успадкувала російська мова.

З розвитком класового суспільства слово **общество** в російській літературній мові стало вживатися в значенні «сукупність людей, об'єднаних певними відносинами, які обумовлюються історично мінливими способами виробництва матеріальних і духовних благ». У цьому значенні слово **общество** в російській мові почало вживатися приблизно з кінця XVIII ст. У такому ж значенні з кінця XVIII ст. в українській літературній мові, наприклад, в «Енеїді» І. П. Котляревського, почало вживатися і слово **громада**.

Слово **громада** було вже відоме в докласовому суспільстві, в праслов'янській мові, в якій воно вживалося в значенні «купа, маса, сукупність чогось чи когось», зокрема, і в значенні «сходка, тавпа, община». У наведених значеннях слово **громада** зареєстроване і в словниках давньоруської мови, і в словниках давньої української мови.

Протягом XIX ст. слово **громада** набуло великої популярності і від нього утворилося чимало нових слів, як, наприклад, **громадський**, **громадськість**, **громадянин**, **громадянство**, **громадянський**,

тощо. Більше того, саме слово **громада** стало вживатися в декількох нових значеннях, як наприклад, 1) «поземельне селянське об'єднання», 2) «організація української ліберально-буржуазної інтелігенції в 60—90 рр.» тощо. У зв'язку з цим у 70—80 рр. XIX ст. російське слово **общество**, **общественность** в українській літературній мові стали передаватися новоствореними словами — **суспільство** і **супільність**. Ці слова утворилися в українській мові шляхом префіксації та суфіксації від основ запозичених із польської мови ще в XVI ст. слів **спілька**, **спільний**.

Слово **колектив** у значенні «сукупність людей, об'єднаних спільними цілями та спільною діяльністю», або в значенні «група людей, що постійно працює в складі якоїсь організації, підприємства, установи» почало вживатися в російській та українській літературних мовах тільки в радянську епоху і вперше зареєстроване в тлумачному словникові російської мови за редакцією Д. М. Ушакова в 30-і роки. Слово **колектив** становить основу запозиченого в російську та українську мову в XIX ст. латинського слова **колективний**, уживаного в значенні «збірний, спільний».

А. МОСКАЛЕНКО.

На фото: У Хібінах